

Előzetési feltételek:

Egdon Ave.	6 ft. —
Fal Ave.	3 ft. —
Kynegedra	1 ft. 50 hr.

Először is lehel csupán a kiadó hivatalnál B.-Gyarmatot.

A lap az ellemi részére a nyíltságra vonatkozó min. 11 kötetmennyek a szerkesztőségbe küldendőek.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ

politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Hirdetésnek díja:

Öt hasákos petis sor	5 k
Bályog minden beiktatásánál	30 k
Nyilántár garmond sora	20 k

Hirdetéseket felvevén a kiadó. Nagyobb és többeszeri hirdetések jutányosan eszék elinteznek.

Készítési pénsek, reklamációk és hirtelen
tűz és kiadós időjárás.

Alispáni jelentés

(a május 24-iki gyűlésen.)

Méltóságos gróf főispán ur, mélyen tisztelt megyei bizottság !

Elvitatals állásom, egyik főfeladata, amelyet a törvény és megének szervezeti szabályrendelete értelmében időnként teljesíteni tartosom, hogy minden közgyűlés kezdően, az időközben előfordult nevezetesebb eseményekről, a köz. és belügyatában felmerült lényegesebb mozzanatokról, a közbiztonság és közegészség állapotáról, és a megyei pénztárak állásáról jelentést tegyek. Ezen jelentésemet, amelyben legnagyobb hárs körkötnek köztudomású tárgyak és események foglaltatnak, melyben törvény-hatóságunk területén, a mult évi őzi közgyűlésre betörjelajtott jelentésem óta felmerült viszonyok s a közgazdaság terén történt intézkedések foglaltatnak, — csak a fontosabb tárgyak elősorolásával lehető rövidre kívánom szorítani.

Múlt évi május 22-én tartott rendes közgyűlésem hozott 2-ik számú végzés által előírtan: hogy mely mintán a megyei lakosság vagyoni állapotának emelkedése vagy hanyatlása közigazgatási szempontból is kiváló figyelem érdemel, jövőben úgy az alábbi, mint a magánkézreátadások kielégítéséig végelt történeti végrehajtások számának, mint a végrehajtás útján elárverezett birtokok eladását árának, s a megyében fekvő birtokok zálogjogi bekebelezéssel terhelt adósaiak összegének, mennyire ezekre nézve hiteles adatokat szerethetünk, tisztá jeltendőnek foglajlam. — Az erre néve szűkösség adatok bezerzése, az alábbiak hivatalos közzétételén kívül eső oly intézkedéseket igényelne, melynek végrehajtása törvényszék előbb urnak j. alatti mellékelt levele szerint több szakértő egyének hosszabb ideig tartó és nagyobb költséget okozó munkájára kőrülne, minek folytán a fentírtintett végzésben kívánt adatokra nézve csak annyit jelenthetek, hogy úgy a zálogjogi bekebelezések, mint a végrehajtási eljárások múlt 1876. évben oly mérvben szaporodtak, hogyha ebből a megye lakosságának vagyoni állapotára következtetni kell vonni, ez csak sajnos hanyatlást mutathat. — Ezek előrebocsátása után a megyét érdeklő egyéb társaságokról van szerezniem jelenteni, expedici-

A megye javadalmazási pénztárára nézve: a múlt 1876. évi költségvetési előirányzat ugyi fedezetben mint kiadásban 85128 forintban állapítottat ugyan meg, befolyt azonban a II. cím alatt előirányzott 100 forint helyett számadási tértírvények és vegyes bevételekben 7900 forint 79 kr., ugyazíto a III. cím alatt előirányzott 1226 forint 18 kr. helyett 1361 forint 5 a IV. cím alatt 810 forint helyett 1292 forint 21 kr., így befolyt összesen 86435 forint 84 kr., kiadottat pedig mint azt a bejártezzott számadások igazolják 86435 forint 51 kr., így minden kiadások fedezése után 33 kr. mint pénztári maradvány a folyó évi számadásban lezáró átvédőd. Itt nem mellőzhetem meg említett annak, hogy a költségvetés szigorú betartására irányult jó célú határozatok sok tekintetben meg nem találhatók, mert az egy czímen történt megtakarítások más czímen előforduló tulkiadások fedezésére fordítatnak, főleg a rendkívüli kiadások rovatában költségvetésileg előirányzott 800 forint fedezet, mint a megye székházának fenntartására előirányzott 1000 forint már évek óta tett tapasztalatok után oly csekély összegeknek bizonyult be, hogy az e czímek alatt kiadások ezen összegekkel nóha majdnem kétszeresen is felbujlajak, ezekenkívül a megyéhez szükségeslere előirányzott valamennyiség, ugy az irodai szükségletre előírt összegek is a szükséglettel fedezni évök óta nem képesek. Mely elkerülhetetlen kiadások csakis a más czímek alatt történt megtakarítások által lesznek fedezhetőkké.

A folyó 1877. évi költségvetési előirányzat, mely a megye által 1879/80. évi 63 kbrban vételezett fel, a nagyméltóságn belügyminiszterium által némely tételeiben lezállítottván, 86591 frt 35 kbrban lett megállapítva.

A megyei magánpénztár ez idő szerinti állapota a legutóbbi havi pénztári vizsgálat alkalmával, hiánztal kiemeltá szerinti pénz-

penzen, illetőleg takarékpénztári betéti könyvben, és magánkönyvekben 5743 firt, 99 és kéthatár firt, értékpapirokban 7450 firtot, s így összesen 10793 firt 99 és kéthatár krt lesz, így a legutolsó jelentésem óta ezen pénztár állapota 1904 firt 12 négyhatár krral javult. — Ezen magánpénztár éves jövedelmét képezik, a megelőző tőkék kamatai, a kölcsönök katonai épületek után a 10 évre kötött haszonbért azaz az első által biztosított éves lakbér 840 firtal, s a mértékhitelre levő hivatal által, és eszüköltött hitellesekért érdő díjjal befolyó összeg, mely ugyan addig még tisztá jövedelmét nem adott, a mennyiben a c) által kimutatás szerint a mértékhitelre levő hivatal, felállítás és felzáróelési költségeire, a magánpénztár által 1828 firt 12 krt előlegzetestett, s az eddig eszüköltött hitellesekért érdő díjjal csak 1631 firt 79 krt fektet be, leestmítva a hivatalos szűkegletekre tett kiadásokat, s így tőkeviszátérítés fejében is még 196 firt 33 krt hátrálékban van. — Ezenkívül sikerült ezen magánpénztárnak éves jövedelmét a megyei mérnöki helyiség mellett lévő, s a megye tulajdonát képező lakostálynak az államépítészeti hivatali főnök hivatalos helyiségével átadott helyiségre, a községnek és közlekedési minisztériumnak f. év 2083 szám alatt kelt intérvénye által jóváhagyott 200 firt bérjévedelemmel azapornálni, mit a megye jó: felugott érdeke tekintetéből a nálunkbú is célzáródnak láttam, mintbogy a megyei mérnökök az építészeti hivatal főnöké alá rendelvettén, ez alkalommal hivatalos helyiséreik is egyesítettek.

A segédelmi pénztár jelenlegi állapota a
 47 alkalú kimutatás szerint késpénzben és
 táskapénztári betéti könyvekben 16822
 frt 61 kr. magánoktatókban 10320 frt,
 a tanácselnök kölcsönként kiadva 15403
 frt 50 kr. tesz, így pénztári kezelés alatt
 van 42546 frt 14 kr., ezenfelül a volt me-
 gyei magtári tartozásokból követelésben
 még 14770 frt, mely összeg leguagyabb réss-
 ben telekkönyvileg biztosítva, a tisztifő-
 ség útján behajtható alatt áll, a így a se-
 gédelmi pénztár összesen 57316 frt 14 król
 áll — Múlt évi őzi közgyűlésen beterjeszt-
 ett jelentésem óta ezen pénztár állapot-
 a annyiból változott, a mennyiben a késpénz-
 beli kezelés 770 frt 91 krral szaporodott,
 ellenben a követelés rovata 612 frt 12 kr-
 al a történt befizetések folytán megapadt,
 a két összeg közti különbséget a behajtott
 időkész kamatok okozták.

A megye kezelése alatt lévő jegyzői nyugdíjalap jelenleg 4802 forint 74 korból áll, így a múlt évi évi jelentésem óta ezen pénziár állapota 1083 forinttal szaporodott.

A megyei közmunkapénztárat illetőleg, a pénztárnoki, főleg a mérnökség által be-
vezetett múlt évi zárszámadások adnak tū-
zetes felvilágosítást, jelenlegi állapota ezen
pénztárnak 647 frt 6 krból áll.

Az ország nyomasztó pénzügyviszonyai, melyek nem újabb keletűek nagyban, önmaguktól neheztelenek azok már évek óta háttérhásonkra, s a lefolyt év kedvezőtlen közgazdasági viszonyai legkevésbé voltak alkalmasok arra, hogy a pénzügyviszonyok bármilyen mértékben javuljanak. — Ezen körülmények között a pénzügyviszonyok eredménye az, hogy a megyei közmunkavállalási tartozásokból, a múlt évi május 28-án tartott közgyűlés 68 ik számú végzése folytán az egy kiküldött bizottság közreműködése mellett elutasított, hogy a behajthatatlanként bizonyuló közmunkatartozások leírására iránti intézkedjék, ezen megbiztatásunkkor képest előbb bocsátván a legújabb vizsgálatot, a kellőleg igazolt bejáratlan közmunka tartozásokból utolsó jelentésben óta leírta 1819 forint 80 krajt törleendőnek találunk, s mégis a közmunkavállalásból még jelenleg is 19981 forint 24 krajt tartozásba van, minek folytán ezen pénzár az állam iránti kötele-

zellségének sem tehetett teljesen eleget, a mennyiben a 100 ezer főt államkölcsönre esedékes kamata, és a folyó évi 25 ezer forintnyi tökéltörlesztés fejében is még 2000 forint hátrálékban maradt, ugyazint a multa vonatkozó némely kötelezettséggel is még fennállanak, alapos reményem van azonban, hogy a leközelebbi időben befolyó központosítási

váltságból ezen pénztárat terhelő minden felosztatlan követeléseket fedezendő.

Ezen feltebb kimutatott közmunkavállalási
kifizeték az 1868—1873. évi időszakból 3632
frtot tesz, az 1873—1875-ik évekből 11615
frt 74 kr., s a múlt 1876-ik évből 74218 frt
10 kr., előirányzott közmunkavállalásból 4733
frt 60 kr.

A felügyeletem alatt lévő pénztárat a törvény és hatósági szervezeti szabályrendelet értelmében a tisztigéység s főzámvevő közbenjöttével havonként megvizsgálván, azt mindenkor a legjobb rendben találtam.

Az adóügget illetőleg, az adófelügyelő által beadott kimutatás szerint, az egész megye területére az elmúlt 1876 ik évre 947080 forint 15 kr. adó rovartott ki, ebből 1876-ik évi utolsó napjáig befizetletlen 456054 forint 77 kr. hátrálék maradt 491025 forint 38 kr. —

A határozatnak 1943. március 30-án, a folyó évi adókiegészítés meg befizetése nem lévén, a folyó évi első felére az 1870. évi XV. törvény értelmében a múlt évi kivetés szerint ennévelte 473540 forint vetéttel fel; ebből hozzácsatolva a múlt évi hátralékot így összesen 964566 forint 45 kr mutattatik ki, mint a folyó évi első felére esedékes vált adóösszeg; erre a folyó évi május 1. napjára lefizetett 203085 forint 40 kr., hátralék van 761480 forint 5 kr. Ezen hátralékokban bennfoglaltatnak mindazon adóteljesítések is, melyek évek hosszú soránnyi váltártaiván, az illető adókötelezettségtőlől végelszámnyedés vagyón hátrahagyása nélkül elhaladozva, vagy ismeretlen helyre törlett elárvázva miatt — netalan behajthatatlannak váltak is, — mely tételeknek felismerésére s a netalan töröltendő összegneknek javaslata bontására az 1876-iki évi XV. törvény czikk 37 §-a nyomán a törvényhatóság főispánja által kiküldött bizottságok, úgy a hátralék tartozások felosztásával, mint a netalan töröltendő tételeknek javaslata bontásával s megye területén éppen a jelen napokban buzgó odaadással s kitartással működnek.

Az 1875. évi XXI. törvényczikk értelmében a mult 1876. év egész folyama alatt vadászati jogy kiadottok: I. rendű 193 darab, II. rendű 12 darab, III. rendű 34 darab, az ily mind a három rendűből összesen 239 darab, melyek után az államkincstár részére befolyt 2456 forint jövedék, a helybeli m. k. adóhivatalnak átadottok. — A folyó évben kiadottok: I. rendű 65 darab, II. rendű 8 darab, III. rendű 18 darab, ily mind a három rendű vadászati jogyból a folyó évben kiadottok összesen 91 darab, melyek után befolyt jövedék 864 forint a helybeli magyar királyi adóhivatalnak átadandó lesz.

A megyei közigazgatás időközi cselekményei közül a legfontosabb, a katonasorsok, az előbbi évekhez képest kielégítő eredménnyel ment végbe, amennyiben a megyére, a múlt évben a szécsényi sorozó járásban határlékban maradt 31 újonccsal együtt, a folyó 1877. évre kivetteltől 675 újonca, ezen újonczjuttatásokkal a siráki sorozó járásban kívül, mely rendes jutalékába 7 újonczal maradt határlékban, a többi mind az öt sorozójáras, sőt a szécsényi a múlt évben határlékban maradt 34 újonccsal együtt, egész jutalékukkal teljesen kiállították. — A pórtartalékok a múlt évekbeli határlékban maradt szécsényi 64, b.-gyarmati 26, rétségi 11 pórtartalékkal együtt kivetteltől 163. — Ezen pórtartalékos jutalékaikat a b.-gyarmati, fuleki és rétségi sorozó járasok teljesen kiállították, sőt a b.-gyarmati és rétségi sorozó járasok még a múlt évekbeli határlékban lévő tartozásaikat is lerótták, ellenben a losonci 10, a siráki 11, a szécsényi sorozó járás pedig 53 pórtartalékos kiállításával határlékban maradt. — A bonvédséges a b.-gyarmati sorozó járás 7, a fuleki 25, a rétségi 17 bonvéddel állított, így a bonvédséges 49 sorosított be.

A katonai nyelvtanáriást illetőleg meg kell említenem, hogy az mind a hat sorozat járásban a lehető pontosággal vezetettik, míg a sorozó bizottságok által beadott hivatalos jelentések tanúsítanak.

Mindenzen katonák ügyekről az előírt kimutatások a nagymértékűsége honvédelmi miniszteriumhoz kell időben feltérjesztettek.

A legfontosabb a egyezményben közzétett csempények közt sorolni tartozom a kétségesség rendszeréről szóló 1876. évi XIV. törvénynek a folyó év első napjával történő életbe lépését. — A múlt évi 93. és 186. számok alatt hozott megyei végzésektől a megye területén 17 orvosi körre oszlik, az orvosok megválasztásának elrendelését, mindelefolytat a pályázatok ki hirdetésén, a választások a múlt december hó utolsó napjaiban megtörténtek. A karaszomsági orvosok kivételével, melyben pályázni nem jelentkeztél, s azóta az alsó-estrogvai körben megválasztott Haller Bernát állomásáról lemondván, egy a karaszomsági mint az alsó-estrogvai körorvosi állomásra a pályázat nyílt ki hirdetésén, a választás hatánapja is kitűzött, pályázni azonban sem az egyik sem a másik állomásra nem jelentkezett, mind a két körorvosi állomás jelenleg is üresedésben van. A megválasztott körorvosok között orvostudor van: 9 sebes : 7.

A kóroverosok és sebésezt lakhelyeik az előbb említett törvény 144. §-a értelmében, a községi képviselő testületek nyilatkozatai, a járási szolgabírók véleményeinek tekintetbe vétele mellett a következőkéig állapítottam meg: a borsai körben *Sácdányi Kovács*; a kékdi körben *Kékdi*; a vadkerti körben *Székely*; a siráki körben *Szirák*; a vanyarci körben *Vanyarcz*; az eszei körben *Eszeget*; rétségi körben *Rétságot*; a megválasztott Rétségi kórovosnak a közigazgatási bizottságban beadott fellebbezésben folytat megengedtettem, hogy addig még Rétságon a győzszerkez felállítását, addig lakást Tolmács megteremtését; a romhányi körben *Romhány*; a kodi körben *Kodot*; a karacsági körben *Karacságot*; a szaki körben *Szakalt*; a füleki körben *Füleket*; a kisterencai körben *K.Terenest*, az ipolyrónai körben *Berezsné*; a loconcsutári körben *Loconcsutárt*; a gáncsi körben *Gáncsot*; a esztergomi körben *Alsó-Esztergót*; a megválasztott kórovosok működésüket a folyó évi első tájékoztató megkezdették s a megye által megapírtott fénkövetés, a megye 163 ik számú végzése által elhatározott szolgabírók által eszközölt népszámlálások alapján orvosi körökben első községi képviselőket, — a létező nyelvi arányban húzák.

Szinte a fontosabb, s kőszékű események kist sorolni tartozom — az Ipoly folyóhoz lévő malmok rendezése a nagyméretűségű közmunka és községekben a minisztérium által tett intézkedések is. — Az Ipoly vízén létező több panaszos malmok gátjainak a megye illetékes Hontmegyével együtt tárgyalás — vagyis küldöttségek küldözgetésével való megvizsgálása, s az egész megye területére vonatkozó lejtésrendezés előbb csak a társulatok esküvel történt munkálata, a szakértői véleményekkel együtt még az 1874-iki évi május 29-án tartott közgyűlésen tárgyalásra, azon felett a megye különböző határozatai, s kőszékű feladatának folytatásában ezen egy az 1874-iki évi 107-ik számú közgyűlési végzéssel felolbott fokú eldöntés végül a nagyméretű közmunka és községekben a minisztériumban tárgyalás fel — A nagyméretű minisztérium végrehajtása meghozatala előtt szükséges állapításra ezen ügyet, egy helyiindító kiküldött munkássága által is megvizsgálatai, s annak jelentése, s a bemutatott összes tárgyalási iratok alapján a márt. évi december 7-én 9385 szám alatt kelt intézkedése a megyei közgyűlés határozatai egész terjedelmében jóváhagyta, — mely szerint a pető, pátseu, kúrt, halasi, idányi, busai, szakali és tárnóczi bel körtékony malmok gátjai illetékes engedélyre váróvá válnak, s a felyam medréből elhárítandóknak rendelt, egy szinte a megye közgyűléseinek azon határozatai, melyekben a kalondai, terleddi, laci, ribai, b. gyarmati, patvarci, varbó, bagyati és másodnyi malmoknak a következményekben képet való jóváírása rendeltett jóváhagyatva, az összes ügyiratok ezen határozatokat végrehajtása végett vissza küldetett. Ezen intézkedés folytatás a másodfokú is jóváhagyott 1874-iki évi 107-ik számú közgyűlési végzés szerint elhatározat.

Horváth Danó.

Hirdetmény.

A b. gyarmati „Népbank” igazgatósága részéről közhirrre tétetik, miszerint az alábbjegyzett ki nem váltott a nem hozsabbított arany, ezüst s ékszártárgyak 1877. évi június hó 25-én és 26-án az intézet helyiségében nyilvános árverés útján készpénzfizetés mellett elfognak adni.

B. Gyarmat, 1877. évi május hó 24-én

Az igazgatóság.

160, 166, 175, 239, 288, 381, 600, 609, 647, 666, 716, 752, 784, 790, 804, 813, 814, 895, 907, 935, 1012, 1041, 1049, 1051, 1090, 1137, 1248, 1365, 1366, 1341, 1418, 1488, 1552, 1553, 1561, 1566, 1667, 1678, 1719, 1732, 1764, 1808, 1871, 1873, 1891, 2058, 2145, 2157, 2283, 2319, 2378, 2460, 2490, 2514, 2711, 2712, 2805, 2814, 2941, 2991, 2999, 3000, 3133, 3279, 3299, 3383, 3413, 3439, 3587, 3608, 3609, 3719, 3728, 3771, 3787, 3949, 3961, 4222, 4223, 4253, 4362, 4484, 4748, 4790, 5384.

(3-2)

Haszonbéri hirdetmény.

Nógrádmegyében a losoncz-ruttkai vaspálya mentén a lónyabányai állomástól félóránnyira Divény mezőváros határában fekvő, a gróf Zichy család divényi seniorialis uradalmához tartozó összes majorsági birtok a tomanyovai pusztával együtt, még pedig: 30 hold beltelek gazdasági épületekkel, szükség esetén lakházzal is, szántóföld 395 hold, rét 178 hold, legelő 127 hold (1600 négyszögölével számítva), és mintegy 1000-1200 holdnyi erdei legeltetés, 1878. évi január 1-től hat évre méltányos feltételek mellett haszonbérbe adandó.

A korcsmáltatási uri jog is együttesen kivethető, ez utóbbi használata azonban csak 1879. évi január 1-től kezdhető.

Ajánlatok intézendők: méltóságos gróf Zichy Nándor urhoz Budapest, vár, Bécsikapu-utca 175. szám, hol a feltételek is megtudhatók.

(3-1)

Mattoni-féle
**BUDAI KIRÁLY-
KESERÜVIZ**
MATTONI és WILLE, BUDAPESTEN
budai keserűvízforrásoknak tulajdonosai.

Meghívás.

A losoncz-i gőzmalom részvénytársulat által folyó évi június 5-én délelőtti 10 órakor a társulat irodájában Losonczon tartandó

VI-ik rendes közgyűlésre

a t. cz. részvényesek ezennel meghívataknak.

Tárgy:

1. Az igazgatóság jelentése a múlt üzletév eredményéről
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A mérleg bemutatása és az osztalék meghatározása.
4. Az alapszabályok 22. §-ának kiegészítése.
5. Bejelentett indítványok.

A felügyelő bizottság általi megvizsgált évi mérleg és számadásról jelentés folyó évi május 22-ik napjától kezdve a társulat irodájában kitétetik, a részvényesek által megtekinthetők.

A t. cz. részvényesek szavazatuk gyakorolhatása tekintetéből ezennel felhívataknak, hogy az alapszabályok 18. §-a értelemében eredeti részvényeiket a közgyűlés előtt három nappal a társulat pénztárába tegyék le, vagy a közgyűlésre magukkal hozzák el.

Losonczon, 1877. évi május hó 16-án

gróf Forgách Antal,
igazgatósági elnök.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

(2-2)

Hirdetmény.

4718. - 1879. számú árvaszéki határozat folytán Varsány határában fekvő 200 hold tagosított szántóföld, rét, szőlő, uri és gazdasági épületekkel, melyeknek birói becsértéke 22000 forintban alapított meg, alulírt által szabad kézből eladandók.

B. Gyarmat, 1877. évi május 12-én

Reményty József,

Jankovics Ilona zárgondnoka.

(3-3)

Örök áron eladó vagy haszonbérbe kiadó birtok.

Nógrádmegye Szécsény-Kovácsiban a töltés mellett, Balassa-Gyarmattól háromnegyed és Szécsénytől fél óránnyira fekvő 200 holdas tagosított birtok, mely áll szántóföld, rét és legelőből, folyó évi október hó 1-től haszonbérbe kivethető.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Beniczky Mihály

Szügyben,
utolsó posta Balassa-Gyarmat.

(3-1)